

Is het wetsontwerp tot oprichting van een Hoge Raad voor deontologie van de gezondheidszorgberoepen en tot hervorming van de Orde van artsen een Vlaamse eis, waarvoor Vlaanderen een prijs moet betalen ?

De Orde der Geneesheren is sinds vele jaren een doorn in het oog van heel wat politici en ook van een luidruchtige minderheid van artsen. Er wordt haar verweten dat ze een corporatistische organisatie zou zijn die zich vooral bezig houdt met het beschermen van de beroepsbelangen van de artsen. De orde kreeg als taak te waken over de plichtenleer van de artsen, maar ze zou die bevoegdheid misbruiken om haar leden, die tekortschieten, te beschermen tegen de rechtmatige eisen van benadeelde patiënten. De Orde der Geneesheren heeft zeker fouten begaan. Sommige uitspraken van de Nationale Raad waren, onder druk van artsensyndikaten, meer ingegeven door beroepsbelangen dan door bekommernis om de plichtenleer. Dat waren uitzonderingen maar, zoals geldt voor alle instellingen, maken misstappen meer indruk dan het vele saaie werk dat behoorlijk uitgevoerd werd.

De huidige werking van de Orde der Geneesheren is geregeld door het koninklijk besluit nr 79 van 1967, dat kracht van wet heeft ingevolge toenmalige volmachten. Dit KB gaat uit van een eerder liberale filosofie waarbij de bevoegdheid voor de deontologie gelegd wordt bij de artsen met zeer weinig inmenging van de overheid. Er is enkel een beperkt toezicht door magistraten. De artsen die deel uitmaken van de raden en dus de werking beheersen worden op democratische wijze verkozen door de artsen. Sinds 1967 is de beoefening van de geneeskunde veranderd. Geneeskunde is veel efficiënter en ook veel duurder geworden. Daardoor is de maatschappelijke relevantie ervan gestegen. Het budget van de ziekteverzekering is een belangrijk probleem voor de overheid geworden. De correcte toepassing van de medische plichtenleer kan daarop invloed hebben. Het is daarom een redelijke eis dat dit niet volledig overgelaten wordt aan artsen, maar dat de ganse bevolking hierin meer inspraak zou krijgen.

Sinds bijna twintig jaar zijn er herhaalde wetgevende initiatieven geweest om de werking van de Orde der Geneesheren te verbeteren. Vorige pogingen gingen meestal uit van socialistische politici en waren erop gericht de politiek meer inspraak te geven. Dat is telkens mislukt. Nu is er weer een nieuw wetsvoorstel. Verleden week heeft de senaat een wetsontwerp goedgekeurd voor de oprichting van een Hoge Raad voor deontologie van de gezondheidszorgberoepen en voor een hervorming van de Orde van artsen. Alle Franstaligen stemden voor, alsook de vertegenwoordigers van VLD en SPa. Merkwaardig hierbij is dat het initiatief uitgaat van de Vlaamse VLD-senatoren Patrik Vankrunkelsven en Annemie Van de Casteele. Dit ontwerp staat nu dichterbij voltooiing dan alle vorige pogingen. De initiatiefnemers zijn vastbesloten hun ontwerp voor het einde van de legislatuur tot een goed einde te brengen en dus te slagen waar reeds zoveel anderen mislukt zijn.

Vorige pogingen om de Orde te hervormen zijn steeds gestrand om communautaire redenen, namelijk de territoriale bevoegdheid van de provinciale Raad van Brabant. In 1967 was bepaald dat er in elke provincie een raad van de Orde der Geneesheren kwam. In de toenmalig provincie Brabant kwamen er twee provinciale raden, een Nederlandstalige en een Franstalige die respectievelijk tuchtrechterlijke bevoegdheid hadden over de artsen met hun voornaamste medische activiteit in een Nederlandstalige of Franstalige gemeente. Artsen uit de negentien tweetalige gemeenten van de toenmalige Brusselse agglomeratie mochten zich naar keuze inschrijven op de lijst van een van beide raden. Tengevolge van een onnauwkeurigheid in het KB nr 79 van 1967 en een daaropvolgende uitspraak van de Raad van State werd later bepaald dat ook artsen met hun voornaamste activiteit in de Vlaams-Brabantse gemeenten Drogenbos, Linkebeek, St-Genesius-Rode, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Wemmel en Bever mogen kiezen voor inschrijving op de lijst van de Franstalige Raad. Alhoewel die regeling toen reeds betwistbaar was, werd ze nooit herroepen. Ondertussen hebben we staatshervormingen gehad, werd de taalgrens grondwettelijk vastgelegd en werd de

provincie Brabant gesplitst, zodat die taalregeling voor de Orde der Geneesheren meer nog dan in 1967 in tegenspraak is met de grondwettelijk vastgelegde indeling van het land in gewesten en gemeenschappen. We mogen dan ook verwachten dat een nieuwe wet op de orde deze anomalie zou wegwerken. Op dit punt zijn alle vorige pogingen gestruikeld. Van Franstalige kant wilde men hierin geen verandering brengen en de Vlaamse partijen wilden deze aantasting van de integriteit van het Vlaamse grondgebied niet in een nieuwe wet vastleggen. Zoals zo vaak gebeurt in ons land kon ditmaal het dossier enkel gedeblokkeerd worden indien de Vlaamse politici wilden toegeven. Om hun geesteskind te redden zijn de Vlaamse initiatiefnemers bereid geweest deze toegeving te doen. Niettegenstaande een negatief advies van de Raad van State, bepaalt het ontwerp, dat goedgekeurd werd door de senaat, dat voor de territoriale bevoegd van de nieuwe Orde van artsen de bepalingen van de vorige wet geldig blijven. Alhoewel de formulering in het wetsontwerp nogal kryptisch is en wellicht niet door iedereen begrepen werd, betekent dit dat door een wet zou vastgelegd worden dat artsen uit zeven Vlaams-Brabantse gemeenten onder de bevoegdheid van de provinciale Raad van Waals-Brabant kunnen vallen. Wat voorheen een dubieuze regeling was ten gevolge van een onnauwkeurigheid in een koninklijk besluit zal nu door een wet vastgelegd worden. Dit komt neer op een uitbreiding van de taalfaciliteiten in die Vlaamse gemeenten. Door voor deze gemeenten op dit punt hetzelfde taalregime vast te leggen als voor de tweetalige gemeenten van het Brussels hoofdstedelijk gewest wordt een verdere stap gezet naar de aansluiting van deze gemeenten bij Brussel.

Wat bezielt toch Vlaamse senatoren om een dergelijke toegeving te doen omwille van de hervorming van de Orde der Geneesheren ? Blijkbaar zetten ze er nu alles op om te slagen waar zoveel anderen mislukt zijn. Zien ze dan niet in dat ze enkel kunnen slagen door de Vlaamse toegeving te doen die hun voorgangers weigerden ? Indien ze geloven dat een andere organisatie van de Orde der Geneesheren meer nodig is voor Vlaanderen dan voor de Franstaligen, dat Vlaanderen dus andere noden heeft dan de Franstalige gemeenschap, zouden ze meer consequent moeten zijn en ijveren voor een overdracht van die bevoegdheid aan Vlaanderen. Dan zou Vlaanderen hiervoor een beter decreet kunnen maken. Het is toch niet door een nieuw federaal orgaan te creëren dat men die Vlaamse verzuchting zal kunnen realiseren ! Denken ze werkelijk dat men een goede regeling dichterbij brengt door eerst een slechte toegeving te doen ? Zijn onze Vlaamse politici echt zo kortzichtig ? Geloven ze echt dat ze onze gemeenschap een dienst bewijzen met een wet die zal zorgen voor jarenlange communautaire betwistingen ? We kunnen maar hopen dat, wanneer dit wetsontwerp over enkele weken zal voorgelegd worden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers de Vlaamse parlementairen wat meer blijf zullen geven van standvastigheid en bekommernis om de echte belangen van Vlaanderen. Een betere Orde van artsen is voor Vlaanderen een behartenswaardig doel, maar niet aan die prijs.

Robrecht Vermeulen
2 februari 2007